

FG Jaarverslag 2022

Bij het verschijnen van dit FG jaarverslag viert de Algemene Verordening Gegevensbescherming (de AVG) alweer het eerste lustrum. In 5 jaar is er veel privacy werk verzet, maar dat is geen reden om achter over te leunen en stil te zitten. Nog veel meer dan daarvoor is privacy op de kaart gezet, en aandacht voor het naleven van de privacy voorschriften blijft onverminderd belangrijk.

In de praktijk van alledag wordt privacy nogal eens als lastig of beperkend ervaren. Het gevoel is dan dat er 'heel veel niet mag' vanwege de privacy. Aan de andere kant ervaren anderen dit juist als een zegen. Het is goed om te beseffen dat privacy een grondrecht is. En om die reden mag zeker van de overheid verwacht worden dat bescherming van persoonsgegevens hoge prioriteit heeft. Het is mijn rol om daar op toe te zien. In dit jaarverslag laat ik zien op welke manier ik dat in 2022 heb gedaan. Het is de verantwoording aan zowel het gemeentebestuur als de inwoners van de gemeente Veere. Naast de zaken die goed gaan benoem ik ook een aantal kritische punten die in 2023 de aandacht verdienen.

In dit FG jaarverslag staan achtereenvolgens de bevindingen met betrekking tot de wet Politiegegevens, het jaarplan 2022 en een overzicht van de datalekken op basis van het datalekregister. Ik sluit af met een conclusie.

Wet Politiegegevens (WPG)

De WPG ziet op gegevensverwerkingen door buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) voor de uitvoering van hun opsporingstaak. In 2021 is in het kader van de auditverplichting die volgt uit de WPG een nulmeting gedaan en in 2022 is de eerste externe WPG audit uitgevoerd. Helaas heeft deze audit geen goedkeurend oordeel opgeleverd. Dit is te wijten aan het nog niet volledig afronden van de implementatie van het zeer strikte normenkader. Dat vraagt van de organisatie nog een forse inspanning. Goed om te constateren is wel dat zwaarwegende normen die zien op de daadwerkelijk bescherming van persoonsgegevens bij de uitvoering van opsporingstaken in opzet aanwezig zijn.

Evaluatie Jaarplan

Het jaarplan 2022 is volgens plan uitgewerkt en de doorlopende acties zijn uitgevoerd. Daarmee kan worden vastgesteld dat de bescherming van burgers binnen de gemeente Veere is gewaarborgd. Dit komt naar voren in tal van zaken zoals het voortdurend actualiseren van het verwerkingsregister, het werken aan bewustwording en de jaarlijkse actualisatie van het privacybeleid. Daarnaast waren er in het jaarplan 2022 ook aantal specifieke activiteiten opgenomen. Over deze activiteiten wordt hieronder nader verslag gedaan.

Het opschonen van centrale opslagschijven / e-mailboxen

Ondanks de inzet die er zeker is, blijkt deze activiteit er een van 'lange adem'. De praktijk is weerbarstig en daarom is er bewust gekozen voor een tussenstap, namelijk de implementatie van een role-based IT structuur. In leken termen is dat het opdelen van informatie zodat deze informatie alleen beschikbaar is voor de afdeling die er mee moet werken. Nu deze slag gemaakt is kan de focus komen te liggen op het opschonen van de betreffende informatie op de afdelingsschijven en in de mailboxen. Dit vraagt om actieve support en ondersteuning vanuit het management.

De rol van clouddiensten

Een ander IT gerelateerd onderwerp is het gebruik van de zogenaamde publieke (commerciële) clouddiensten. Dit zijn internetdiensten zoals bijvoorbeeld iCloud (van Apple). Door de technologische ontwikkelingen is het gebruik van deze diensten nauwelijks nog te voorkomen. Van belang is te

beseffen dat de bescherming van persoonsgegevens bij het gebruik van dergelijke diensten mogelijk in gedrang komt. Europese privacytoezichthouders hebben een lijst¹ met aanbevelingen opgesteld voor overheidsinstellingen die persoonsgegevens van burgers opslaan in 'de cloud'. Zij benadrukken hiermee de verantwoordelijkheid van de overheid om te waarborgen dat de gegevens van burgers veilig zijn. Bij de ontwikkeling van het cloudbeleid in 2023 zal aan deze aanbevelingen vorm moeten worden gegeven.

Relatie samenwerkingsverbanden

Reeds in het vorige jaarverslag is gerefereerd aan de uitbesteding van taken rondom de belastingtaken aan de gemeente Middelburg. In 2021 zijn de eerste stappen gezet tot het uitvoeren van een DPIA voor deze samenwerking. Met de uitkomsten van de DPIA kan de borging van persoonsgegevens, maar vooral ook het formeel beleggen van de verantwoordelijkheden geoptimaliseerd worden. Deze formele uitwerking is nog niet afgerond en heeft vertraging opgelopen. Dat is zeer onwenselijk want hoewel de samenwerking (waarbij persoonlijke gegevens worden verzameld en verwerkt) processen en werklust kunnen verlichten kan (ongewild) ongeoorloofd gebruik van persoonsgegevens grote gevolgen hebben voor de betrokkene. Het is dan ook zaak dat dit op zeer korte termijn wordt geregeld.

Bewustwording

Periodiek wordt er binnen de Veerse organisatie aandacht besteed aan bewustwording t.a.v. de onderwerpen privacy en informatiebeveiliging. Het is goed om te zien dat dit in het najaar 2022 weer is gestart en dat dit ook een verplichting is voor alle medewerkers in de organisatie. Dit draagt bij aan een goede bescherming van de persoonsgegevens op alle terreinen binnen de Veerse organisatie.

Datalekken

In 2022 zijn er 13 datalekken gemeld. Net als voorgaande jaren gaat het om post/e-mail berichten die worden verzonden aan een foutief (email)adres. Hoewel deze datalekken eenvoudig van aard zijn kunnen de gevolgen groot zijn. Het voorkomen van dergelijke fouten is dan ook van het grootste belang. Anderzijds is het ook legitiem om te stellen dat op de hoeveelheid post en e-mails die er binnen de gemeente Veere wordt verzonden het aantal gevallen zeker binnen een acceptabele norm valt. Naast deze datalekken is 1 datalek in het kader van de WPG gemeld.

Conclusie

Het is goed te kunnen constateren dat er binnen de gemeente Veere een continue inspanning is om de privacy van burgers te beschermen en te waarborgen. Tegelijkertijd kan worden geconstateerd dat zaken soms een kwestie zijn van lange adem. Dat de zaken die nu nog geregeld moeten worden lastiger zijn was te verwachten. Het laag hangend fruit wordt immers makkelijker geoogst. Tegelijkertijd is er voldoende vertrouwen dat de organisatie ook deze uitdagingen niet uit de weg zal gaan en ook op deze dossiers het uitgangspunt 'privacy first' zal zorgen voor een voorspoedige afronding.

Mr. Drs. Brigitte Hendrikse-Troost
Functionaris voor Gegevensbescherming Gemeente Veere

¹ [Coordinated Enforcement Action, use of cloud-based services by the public sector | European Data Protection Board \(europa.eu\)](https://eudpa.europa.eu/Coordinated-Enforcement-Action-use-of-cloud-based-services-by-the-public-sector)